

Sessio 2 Hyvinvointiteknologia ja digitalisaatio I

Pj. Minna Koivuniemi

Sari Teeri: Työntekijöiden työhyvinvointi etäkotihoitossa

Ei abstraktia verkkoon

Eveliina Kaukkila: Teknologioiden merkitykset omaishoitajan arjessa

Eveliina Kaukkila, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Väitöstyöni osatutkimukseen liittyvässä puheenvuorossa tarkastelen, millaisia merkityksiä erilaisilla teknologioilla on osana omaishoitajan arkea. Kysymys on relevantti sekä palvelurakenteeseen liittyvän keskustelun ajankohtaisuuden vuoksi, mutta myös siksi, että se tuo uuden näkökulman ikääntyvän omaishoitajan arjen tutkimukseen.

Arki on sosiaalista toimintaa erilaisissa ympäristöissä. Se on rytmistä ja siinä on rutineja. Arkea eletään fyysisessä ympäristössä, johon liittyy kodin tuntu. Arki on myös toimintoja ja toiminnallisuutta - tapoja, tottumuksia ja asenteita. Arkea ilmentää tapamme käyttää erilaisia teknologioita, jotka kietoutuvat - ja joilla on merkitystä - elämän eri toimintoihin, kuten asumiseen, ruoanvalmistukseen, viihtymiseen ja viestintään, työelämää unohtamatta, sekä enenevässä määrin myös hoivaan ja huolenpitoon.

Tutkimuksessani käytetty aineisto muodostuu ikääntyvien omaishoitajien kirjoittamista päiväkirjoista, joissa he kuvaavat arkeaan muistisairaana puolisonsa kanssa. Aineiston analyysissa on sovellettu Greimasin malliin pohjaten aktanttianalyysia, jossa kiinnostuksen kohteena ovat kertomuksen, tässä yhteydessä kerrotun arjen, juonta kantavat voimat.

Tutkimuksen päätuloksena todetaan, miten erilaiset teknologiat joko auttavat tai vastustavat omaishoitajan pyrkimystä kohti hyvää, hyvinvoivaa arkea. Tästä keskeisenä johtopäätöksenä nähdään teknologian roolin tunnistamisen tärkeys päivittäistä elämää kannattelevana ja rakentavana dynamiikkana omaishoitajan arjessa.

Huomioimalla teknologioiden merkitykset omaishoitajan arjessa, voidaan tukea omaishoitajien ja tätä myötä myös omaishoidettavien elämänlaatua. Tutkimuksen tulokset ovat hyödynnettävissä myös laajemmin ajatellen ajankohtaisesti käytävää keskustelua digitaalisten palveluiden ja teknologiaan pohjaavien ratkaisujen kehittämisestä.

Maarit Hallia: Asumisen esteettömyys ja toimintakyky

Maarit Hallia, SAMK

”Esteetön ja turvallinen asuminen – Kohti digitaalista arviointialustaa” -hankkeen päätavoitteena on tukea ja edistää Satakunnan hyvinvointialueella ikääntyneiden kotona asumisen edellytyksiä. Hanke myös ennaltaehkäisee ja vähentää laitoshoitoon päätymistä niissä tapauksissa, joissa laitoshoitoon olisi kodin esteettömyyteen tai turvallisuuteen liittyvien puutteiden vuoksi jouduttu.

Satakunta on voimakkaasti ikääntyvä maakunta. Koko Suomessa esteettömiä asuntoja on tilastojen mukaan noin 15 %. Väestö ikääntyy ja esteettömien asuntojen määrän tarve kasvaa. Toimintakyky, sen tukeminen ja arviointi on tärkeä osa ikäihmisen kotona selviytymisessä.

Hankkeen kehitystyö on lähtenyt Oiva-työkalun pohjalta. Hankkeessa suunnitellaan, päivitetään ja kehitetään sisällöllisesti kotiympäristön esteettömyyttä ja turvallisuutta arvioiva työkalu asiakkaan toimintakyky huomioiden. Työkalu rakennetaan vastaamaan tämän päivän tarpeita ja vaatimuksia huomioiden mm. muuttunut lainsäädäntö ja määräykset. Työkalu selvittää asumista asiakkaan toimintakykylähtöisesti. Helppo työkalu tuoda toimintakyky ja asunnon esteettömyys näkyväksi. Tässä hankkeessa työkalu rakennetaan Excel-pohjalle.

Työkalua pilotoidaan 5–10 aidossa kotiympäristössä loppuvuoden 2023 aikana. Pilotoinnin suorittavat Satakunnan ammattikorkeakoulun Palvelukeskus Soteekissa työharjoitteluaan suorittavat hyvinvointi- ja terveysalan opiskelijat. Ennen pilotointeja opiskelijat perehdytettiin aiheeseen ja työkalun käyttöön koulutuksella. Pilotoinnin tarkoituksena on varmistaa paitsi kehitetyn työkalun käytettävyyttä ja toimivuutta erilaisten asumismuotojen kohdalla myös sen soveltuvuus eri ammattialojen arvioijille. Pilotointiin valitaan erilaisia asumismuotoja, kuten hissillinen kerrostalo, rivitalo, sekä kaksikerroksinen omakotitalo.

Pilotoinnin aikana saadaan selvyys työkalun toimivuudesta. Samalla hankkeessa pyritään löytämään työkalulle sopiva toimialue Satakunnan hyvinvointialueelta. Ohjausryhmässä on mukana laajaa osaamista vanhustyön eri sektoreilta Satakunnan hyvinvointialueelta.